

**माझी कन्या भाग्यश्री योजनेच्या शर्ती/अटी
मध्ये सुधारणा करण्याबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एबाबि-२०१६/प्र.क्र.२४३/का.६**

नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २६ सप्टेंबर २०१८

वाचा :- महिला व बाल विभाग शासन निर्णय क्र.भाग्यश्री-२०१७/प्र.क्र.१०७ /का-३, दि.१ ऑगस्ट २०१७

प्रस्तावना :- मुलींचा जन्मदर वाढविणे, लिंग निवडीस प्रतिबंध करणे ,मुलींच्या शिक्षणाबाबत प्रोत्साहन तथा खात्री देणे ,मुलींच्या आरोग्याचा दर्जा वाढविणे यासाठी दिनांक १ एप्रिल २०१६ पासून लागू करण्यात आलेली “माझी कन्या भाग्यश्री” ही योजना अधिक्रमित करून “ माझी कन्या भाग्यश्री सुधारित नविन योजना ” दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ पासून ज्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रूपये ७.५० लाख (सात लाख पन्नास हजार फक्त) पर्यंत आहे अशा समाजातील सर्व घटकांसाठी दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आलेली आहे. जिल्हास्तरावर योजना राबविताना येणा-या अडचणी विचारात घेऊन सदर योजनेच्या काही शर्ती/अटीमध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- माझी कन्या भाग्यश्री सुधारित नविन योजना दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ पासून ज्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रूपये ७.५० लाख (सात लाख पन्नास हजार फक्त) पर्यंत आहे अशा समाजातील सर्व घटकांसाठी दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आलेली आहे. जिल्हास्तरावर योजना राबविताना येणा-या अडचणी विचारात घेऊन सदर योजनेच्या शर्ती/अटीमध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यास शासन मंजूरी देत आहे. उर्वरित शर्ती/अटी दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ च्या शासन निर्णयात नमुद केल्यानुसार कायम रहातील.

अ.क्र.	दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ च्या शासन निर्णयात नमुद शर्ती/अटी	आता या शासन निर्णयान्वये त्यामध्ये करण्यात येत असलेली सुधारणा
१	मातेने / पित्याने कुटुंब नियोजनाची शास्त्रक्रिया केल्याचा दाखला योजनेचा लाभ घेण्यापूर्वी सादर करणे आवश्यक राहील. मात्र विधवा महिलेने पती निधनाचे प्रमाणपत्र अर्जासोबत सादर केल्यास योजनेचा लाभ मंजूर करण्यात यावा. कुटुंब नियोजन प्रमाणपत्राची मागणी करण्यात येऊन्ये.	मातेने/पित्याने कुटुंब नियोजनाची शास्त्रक्रिया केल्याचा दाखला योजनेचा लाभ घेण्यापूर्वी सादर करणे आवश्यक राहील. मात्र विधवा महिलेने पती निधनाचे प्रमाणपत्र अर्जासोबत सादर केल्यास योजनेचा लाभ मंजूर करण्यात यावा. कुटुंब नियोजन प्रमाणपत्राची मागणी करण्यात येऊन्ये.
२	मुदत ठेवीत गुंतवण्यात आलेली मुळ मुद्दल रक्कम व त्यावरील १८ व्या वर्षी देय असणारे व्याज अनुज्ञेय होण्यासाठी मुलीचे वय १८ वर्ष पूर्ण असणे व इयत्ता १० वी परिक्षा उत्तीर्ण असणे तसेच मुलगी अविवाहित असणे आवश्यक राहील.	योजनेचा अंतिम लाभ घेताना मुलीचे वय १८ वर्ष पूर्ण होणे तसेच तिने १८ वर्ष पूर्ण होईपर्यंत अविवाहित असणे आवश्यक राहील. इयत्ता १० वी पास किंवा नापास असली तरी तीला योजनेचा लाभ अनुज्ञेय राहील. वयाच्या टप्यानुसार वेळोवेळी देय होणारे व्याज तीला अनुज्ञेय राहील.

३	माझी कन्या भाग्यश्री सुधारित योजना १ ऑगस्ट २०१७ पासून लागु करण्यात येत आहे. ज्या कुटुंबाना दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ पुर्वी १ मुलगी आहे व दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ नंतर दुस-या मुलीचा जन्म झाल्यास व माता/ पित्याने कुटुंब नियोजनाचे प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतर फक्त दुस-या मुलीला रुपये २५,०००/- इतका योजनेचा लाभ अनुज्ञेय राहील.	माझी कन्या भाग्यश्री सुधारित योजना १ ऑगस्ट २०१७ पासून लागु करण्यात येत आहे. ज्या कुटुंबाना दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ पुर्वी १ मुलगी आहे व दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ नंतर दुस-या मुलीचा जन्म झाल्यास व माता/पित्याने कुटुंब नियोजनाचे प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतर फक्त दुस-या मुलीला रुपये २५,०००/- इतका योजनेचा लाभ अनुज्ञेय राहील. मात्र दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ नंतर मुलीचा जन्म झाला असल्यास परंतु दुस-या मुलीच्या जन्मानंतर कुटुंब नियोजन शास्त्रक्रिया केल्यास दोन्ही मुली योजनेच्या लाभास पात्र राहतील.
४	एका मुलीच्या जन्मानंतर माता /पित्याने १ वर्षाच्या आत कुटुंब नियोजन शास्त्रक्रिया करून योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी संबंधित बाल विकास प्रकल्प अधिकारी ग्रामीण/नागरी यांच्याकडे अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर सादर केलेल्या अर्जाचा विचार करता येणार नाही. तसेच दोन मुलीनंतर ६ महिन्याच्या आत कुटुंबनियोजन केल्याचे प्रमाणपत्र अर्जासोबत सादर करणा-या कुटुंबांनाच या योजनेचा लाभ अनुज्ञेय असेल.	एका मुलीच्या जन्मानंतर माता /पित्याने २ वर्षाच्या आत कुटुंब नियोजन शास्त्रक्रिया करून योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी संबंधित बाल विकास प्रकल्प अधिकारी ग्रामीण/नागरी यांच्याकडे अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर सादर केलेल्या अर्जाचा विचार करता येणार नाही. तसेच दोन मुलीनंतर १ वर्षाच्या आत कुटुंबनियोजन शास्त्रक्रिया केल्याचे प्रमाणपत्र अर्जासोबत सादर करणा-या कुटुंबांनाच या योजनेचा लाभ अनुज्ञेय असेल.
५	सावित्रीबाई फुले कन्या पारितोषिक योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचे प्रमाणपत्र सादर करण्याबाबत	सावित्रीबाई फुले कन्या पारितोषिक योजना दिनांक १ ऑगस्ट २०१७ पासून सार्वजनिक आरोग्य विभागाने दिनांक १९ सप्टेंबर २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये बंद केली असल्यामुळे लाभार्थ्यांकडून या योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचे प्रमाणपत्राची मागणी करण्यात येऊ नये.
६		आयुक्तालयाकडून योजनेचा निधी जिल्हा परिषदेच्या लेखा विभागास उपलब्ध करून न देता तो महिला व बाल विकास अधिकारी (जि.प.) यांच्या खात्यास उपलब्ध करून देण्यात यावा. महिला व बाल विकास अधिकारी (जि.प.) यांना बँक ऑफ महाराष्ट्र मध्ये चालू खाते उघडण्यास आयुक्त ए.बा.वि.सेवायोजना, नवी मुंबई यांनी अनुमती दिलेली आहे. सदर खात्यात महिला व बाल विकास अधिकारी (जि.प.) यांनी निधी जमा करावा.
७		बँक ऑफ महाराष्ट्रच्या (जिल्हा शाखेस)योजना राबविण्यासाठी तालुका किंवा गाव पातळीवरील शाखेमध्ये खाते उघडून लाभार्थ्यांना योजनेचा लाभ द्यावयाचा

		असल्यास त्याप्रमाणे त्यांना कार्यवाही करण्याची अनुमती देता येईल. परंतु योजनेचे समन्वय अधिकारी महिला व बाल विकास अधिकारी (जि.प.) हेच राहतील.
--	--	---

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१८०९२७१५०२३८७५३० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(ला.रा.गुजर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मंत्री / राज्यमंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक
६. प्रधान सचिव (वित्तीय सुधारणा), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
८. सचिव (महिला व बाल विकास विभाग), मंत्रालय, मुंबई
९. सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई
११. आयुक्त, महिला व बाल विकास, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१२. आयुक्त, (कुंक) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मुंबई
१३. आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१४. सर्व विभागीय आयुक्त
१५. सर्व जिल्हाधिकारी
१६. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
१७. सर्व महानगरपालिका आयुक्त, महानगरपालिका
१८. सर्व विभागीय उपायुक्त, महिला व बाल विकास
१९. सर्व महिला व बाल विकास अधिकारी (जिल्हा परिषद)
२०. सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (नागरी/ग्रामीण/आदिवासी)
२१. सर्व मुख्य अधिकारी, नगरपालिका,

२२. सर्व मंत्रालयीन विभाग

२२. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र मुंबई / नागपूर

२३. महासंचालक, राजमाता जिजाऊ माता-बाल आरोग्य व पोषण मिशन, मुंबई

२४. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

२५. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी मुंबई

२६. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

२८. महिला व बाल विकास विभागातील सर्व कार्यासने

२९. निवड नस्ती (कार्यासन द)